

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Stranicky založený euroskepticismus v schématu ODS

Autor práce: Filip Dufek

Jméno vedoucího: PhDr. Jan Bureš, Ph.D., Ústav politologie FFUK

Hodnocení:

Filip Dufek se zaměřil ve své bakalářské práci na zkoumání problematiky euroskepticismu v širší rovině, kterou následně převádí na úžeji vymezenou rovinu typologie stranického euroskepticismu. Zde si pak za model bere Občanskou demokratickou stranu, na jejím příkladu aplikuje kritéria euroskepticismu tak, jak jsou formulovány soudobou politikou vědou. Základní hypotézou Dufkovy práce je to, že v zemích střední a východní Evropy jsou euroskeptické především pravicové politické strany. Autor dále ve své práci sleduje vývoj postojů politiků ODS vůči problematice evropské integrace v delším časovém období, a všímá si zejména proměn míry důrazu, který tato strana kladla svému euroskeptickému pojetí. Autorovi práce jde především o to postihnout faktory, které stály za utvořením euroskeptického postoje ODS.

Autor podrobně mapuje vývoj pojmu euroskepticismus tak, jak se především v politických debatách (primárně v Británii a následně i v dalších zemích) formoval v podstatě od počátků evropské integrace. Následně se autor zabývá konceptualizací tohoto fenoménu, a zde v přehledu vývoje teoretického zkoumání euroskepticismu vychází zejména z práce P. Taggerta. Při aplikaci tohoto konceptu na vývoj vztahu politických stran v Evropě vůči probíhající integraci a proměně institucí ES/E v období po roce 1989 autor velmi plasticky ukazuje, jak se právě téma euroskepticismu stalo jedním z nových fenoménů, který zasáhl celé stranické systémy a přinutil prakticky všechny politické strany zaujmout k němu určitý postoj. Ukazuje také, že klíčovým faktorem utváření stranických postojů k euroskepticismu byla vlastní zkušenost politických stran s fungováním evropských institucí, a to zejména těch, v nichž politické strany měly/mají své zastoupení (přímo EP, nepřímo další orgány). Autor se velmi pečlivě seznámil s teoretickými koncepty stranického euroskepticismu (Taggart, Kopecký a Mudde), a ve své práci je dále vhodně aplikuje právě na příkladu české ODS. Kolega Dufek prokazuje ve své práci schopnost na základě podložených argumentů polemizovat se závěry citovaných autorů a vyvozovat vlastní originální postoje. Práce v tomto smyslu podle mého názoru převyšuje nároky kladené na bakalářskou práci. Za nejzajímavější a z hlediska přínosu za nejhodnotnější považuji kapitoly šestou (analyzující specifickou výzkumu euroskepticismu ve střední Evropě) a sedmou, která představuje případovou studii euroskepticismu ODS. Autor mj. zajímavě ukazuje, jak se postoj k evropské integraci v zemích střední Evropy postupně vyvíjel v závislosti na vlastní zkušenosti s průběhem politické a ekonomické transformace, a na samotném průběhu procesu integrace těchto zemí do EU. Po fázi euforie a nadšené podpory integračním snahám se v zemích střední Evropy objevuje výraznější euroskepticismus až poté, co se v souvislosti se vstupem do EU objevují v jednotlivých národních společnostech zemí SE nové konfliktní linie, jež jsou právě důsledkem těchto integračních snah. Konkrétně u ODS vidí kolega Dufek jako určitý bod zlomu prohrané volby v roce 1998, po nichž ODS přechází do opozice (byť nutno dodat, že šlo o „smluvní opozici“), v rámci které výrazně přitvrzuje svůj euroskeptický postoj, který se stupňoval až do referenda o vstupu do EU v roce 2003, kdy ODS byla stále opoziční stranou. Za zajímavý poznatek, ukazující odlišné postavení euroskepticismu ve „starých členských státech EU“ a nových státech, považuji i konstatování, že zatímco ve starých členských státech byly často nositeli euroskeptických postojů spíše marginální politické strany, v nově přistupujících zemích SVE šlo často o strany nejdůležitější a nejsilnější v rámci domácího stranického systému (česká ODS, maďarský FIDESZ, polský PiS). Analýza vývoje euroskeptických postojů ODS je završením celé Dufkovy práce. Autor v ní hledá odpovědi na otázky, jakou roli hrají evropská témata ve stranické soutěži, jaký je rozsah pozornosti, kterou ODS věnuje evropské problematice, jakou roli hrají strategické zájmy strany a také voliči při vyjádření euroskeptického postoje ODS. Tyto aspekty zkoumá autor také z pohledu mezistranické a vnitrostranické soutěže.

Práci kolegy Dufka hodnotím jako velmi zdařilou; autor na základě dobře ujasněné teoretické základny dospěl k odborně dobře vyargumentovaným závěrům. Proto práci hodnotím známkou **výborně**.

V Dobříši, dne 5.6. 2013

.....

PhDr. Jan Bureš, Ph.D.